

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

SORANER - *bladet*

Månedsskrift for Soransk Samfund

Årgang 73 . Nr. 1

Januar

1988

Kritte Hoffritz (S 87)

Vinder af kronikkonkurrencen i anledning af Soransk Samfunds 125 års jubilæum.

Ægte Fadøl er lidt mere...

FAXE FAD

Den ægte Fadøl
Frisktapet direkte fra Faxe's fadøl-øverg.

FAXE FAD

*FESTLIG,
FRISKTAPPE!,
FORNØJELIG,
FYLDIG...*

Leverandør til det danske folk

FAXE
BRYGGERI

Kostskolens betydning i dag

af Kritte Hoffritz (S 87)

Denne kronik er Kritte Hoffritz's indlæg i Soransk Samfunds 125-års jubilæumskonkurrence med titlen »Kostskolens betydning i dag«. Den blev præmieret med 10.000 kr.

Af ægteskab kommer der børn, hvilke må være forældrene undergivne og adlyde deres befaling, og et sådant herredømme er det ældste og helligste blandt alle.

Ludvig Holberg, 1736.

Ak, hvor salig hr. Holberg ville græmme sig, såfremt han så Danmark af i dag, hvor fødselstallet tydeligt viser, at frie, uafhængige voksne for en dels vedkommende fravælger børn på trods af, at børn er symbolet på at ville livet selv. Og børn, der er deres forældre undergivne, er også en saga blott. Kendsgerningerne for mange er, at de ydre opbrud, ændringer i familie- og arbejdsforhold, de økonomiske og sociale vilkår sammenlagt med normsammenstød, normkonflikter og uhensigtsmæssige konfliktløsninger alt sammen er omkostninger, som for en stor del betales af børn. Og alt dette er medvirkende til, at kostskolens betydning aldrig har været større end den er i dag.

Friheden er ved at kulminere

En del unge, der er blevet »store« i 80'erne, lider under den for tiden så karakteristiske frihed, der formentlig er ved at kulminere. Frihed til at gøre præcis, hvad man har lyst til, og frihed til at undlade det, man ikke har lyst til. Andre unge engagerer sig i konkurrencen om de sparsomme pladser i solen. Tidligere blev elever hjernevaskede – nu hjernevasker de sig selv. Og det gør de, fordi dygtighed, stræbsomhed, flid og skyklapper for en del kan være en vej ud af håbløsheden. Men hvor bliver moralen af?

Moral a la carte?

Om kostskoleelever siges, at de har mo-

ral á la carte, alt afhængigt af, hvad der bedst kan betale sig. Sandt nok er der blandt unge en almindelig modvilje mod at drøfte moral. Mange har på fornemmelsen, at moral er noget, man har på andres vegne, og ofte forbindes moral med fordomme og formynderisk fordømmelse. Derfor er det ekstra vigtigt, at kostskolen er sig sin opgave bevidst og bl.a. lærer eleverne, hvilken moralsk holdning der ligger bag det at passe sit arbejde, overholde en aftale eller respektere andres arbejde, f.eks. ved at undgå at trampe ind på et nyvasket gulv iført store Nike-sko. Skolen skal lære børn et vist mål for respekt for andre og et rimeligt mål af ydmyghed. Frem for alt må børn ikke opleve skolen som det konsekvensløse samfund, der er lig med: Gør du noget, får du noget. Gør du ikke noget, får du også noget.

Ansvarlighed

Livet på en kostskole bør have et karakteristisk sæt af værdier, der omfatter ansvarlighed og en kompetent, alsidig og intellektuel handlen. Overtrædelse af en regel må ikke følges af straf, snarere af en konsekvens. Så ved man, at konsekvensen vælges sammen med handlingen. På den måde kan man hverken snyde sig selv eller andre for ansvarlighed. Nu er det vanskeligt at argumentere for etiske holdninger uden at blive mistænkt for at være romantisk eller nostalgisk eller – værre endnu – reaktionær og borgerlig. Men skolen skal lære eleverne en moraludvikling, der er en gradvis overgang fra overholdelse af regler på grund af sanktionsfrygt og til overholdelse ud fra et personligt værdisæt.

Krav til kostskolelæreren

I den sammenhæng må det være et krav til kostskolelæreren, at han personligt er i stand til at repræsentere noget, eleverne

føler, de har interesse i at forholde sig til. Han skal være loyal over for eleverne, hvilket må funderes i en virkelig forståelse af de unges aktuelle situation. Og det har absolut intet at gøre med frelst fløjlsbukseprofeter i fodformede træskostøvler eller blebærende klidmostre, der blot længes tilbage til ungdommens politiske surhed og fedtede partisanørklæder. Samtidig skal læreren være sikker på normspørgsmål, idet han i modsat fald efterlader de unge i et moralsk tomrum, hvor de ikke har noget at leve på – og heller ikke noget at gøre op med. Det kaldes i dag »identitetskrise«, men er ganske enkelt et krav om at stå på egne ben. Og til det kræves der helt klart både moralsk og åndelig støtte fra de voksne.

Den menneskelige kontakt

Som kostskoleelev er der stor mulighed for menneskelig kontakt. På den ene side har det aldrig været så let at komme i forbindelse med hinanden. Alle skranker i form af fastlåste roller er efterhånden nedbrudt. Sammenlignet med tidligere tider er der så at sige ingen sociale barrierer, som spærrer en ude fra at henvende sig til hvem man vil, og teknikken løser alle problemer med den rent fysiske afstand.

På den anden side betyder de forudgivne sammenhænges forsvinden, at der stadig i ringere grad er kontaktmuligheder, der bare er der som en selvfølge, og som man kan tage for givet. Friheden til at vælge, hvem man vil høre sammen med, betyder, at kontakt på en kostskole er noget, der skal skabes og vedligeholdes. Det betyder igen, at kontakt fungerer bedst, når man har overskud og kraft til at få samværet til at blomstre – og knap så godt, når man har underskud. Uheldigvis er det ikke mindst i den sidste situation, at man føler sig afhængig af andre mennesker og trænger til deres hjælp. Så samtidig med, at kostskolen skaber kontaktmuligheder, skaber den derfor også ensomhed.

Den individuelle udvikling

Kostskolen er i dag ikke længere for de

udvalgte, men for de mange, og det kan man selvfølgelig mene om, hvad man vil, men det gør skolens betydning som socialiseringsinstitution umådelig stor. Desværre fører socialisation let til et egalitært uddannelsessystem, som fremmer gruppe-mentalitet og konformitet. Derfor er den komplementære proces, individualition, mindst lige så vigtig for at blive et socialt væsen, som kan bidrage til fællesskabet. Det forudsætter nemlig, at man har egen værdi, noget at bidrage med, nemlig sin personlige identitet og sin indre værdimålestok.

Elevernes yderst forskellige baggrund giver ikke alene problemer, men også en masse spændende udfordringer. Nogle børn kommer fra almindelige, pæne hjem, hvor der bag facaderne skjuler sig familiær mistilpasning såsom kulde, afvisning, rivalisering, jalousi, camoufleret magtkamp, overbeskyttelse og forkælelse. For sådanne børn er det yderst vigtigt, at skolen skaber gode rammer, der fyldes ud af samvær, der både er givende og krævende. Den rekreative, afslappende holdning er i længden ikke bæredygtig. Kostskolen skal virke som et bagland af selvfølgelig accept, og hvor børn er trygge i sikker forvisning om, at der hører de til.

Frihed under ansvar og selvdisciplin

Betydningen af kostskolen i dag ligger i læren om ansvarsfølelse over for fællesskabet, om afskaffelse af autoritære systemer, om selvdisciplin, frihed under ansvar, og om en skole, der som en kulturbærende institution i samfundet fungerer som demokratiets værksted. Den skal lære sine elever at arbejde for bevarelsen af den demokratiske proces, der kombinerer undervisningens mål med demokratiske og medmenneskelige mål i samfundet. Den samme proces, som indebærer retten til venlighed i livssyn og tilværelsesform, og som indebærer muligheden for at lade modsætninger være en kilde til udvikling.

Kostskolen stiller store krav til alle

Kostskolen stiller som et kollektivt system store krav til alle. Her lægges vægt

på, at alle grupper er på talefod, og at alle grupper føler sig accepterede og anerkendte. Der kan også realiseres en sammenhængende indsats for de unge ved, at fritiden integreres i skolen, hvilket skaber en naturlig sammenhæng i elevernes tilværelse. Samtidig bør der være balance mellem et rimeligt sikkerhedsnet for de svageste uden at umyndiggøre det store flertal. Vigtigt er det også, at de unges erfaringsdannelse ikke begrænses af moralske eller pædagogiske bestræbelser, og at eleverne lærer, at konflikter som regel er udviklende for begge parter. Erfaringer skal nemlig gøres – ikke læres.

Trivsel, tryghed og gensidig tillid

Kostskolens betydning i dag er en tilværelsesoplysning og en tilværelsestilvænnelse, der forbereder eleverne til medleven, medbestemmelse og medansvar for løsninger af fælles opgaver, gennem muligheder for at vurdere, engagere sig i og tage stilling til, hvad der er fælles opgaver, hvad der ikke er – og hvorfor. Samtidig lægges der vægt på, at elevernes informationsniveau er så højt som muligt, og der uddelegeres stadig ansvar på flere og flere områder. Dette virker befordrende for en positiv holdning, og man skaber således de bedste betingelser for trivsel, tryghed og gensidig tillid.

Kostskolens autoritet er nødvendig

Den manglende voksenkontakt kan være en risiko for, at enkelte normdannere får for stor indflydelse. Derfor er det nødvendigt, at eleverne oplever fasthed og konsekvens, hvorfor laissez-faire læreren bør forkastes. Det er nemlig umuligt at påtage sig en opdragende funktion uden at anvende magt. Kostskolen skal være sig sin betydning som autoritet bevidst. Eleverne skal lære, at det ikke er magten, der er usund, men misbruget af magt, der er umoralsk. Ingen må selvfølgelig opføre sig, som er han Jesus Kristus' lillebror. Tværtimod skal autoriteterne operere på et psykisk niveau, hvor følelser, viljesliv og intellektet *ikke* adskilles, og derved bliver autoritetsudøvelse til en særdeles

magtfuld faktor i den følelsesmæssige opdragelse – både på godt og ondt.

Kend dig selv!

Frihed er ikke de lettere vilkår at give børn, og hvis de ikke har en fundamental tryghed bag sig, kan de næppe forvalte friheden. I dag findes hos mange unge en understrøm af længsel efter tryghed og tilhørsforhold. Mangt og meget er blevet frit og tvangsfrit, men den psykiske modenhed skal erobres, som den altid har skullet.

Kostskolen kan betragtes som utopien om at etablere de ydre rammer, der etablerer og vedligeholder meningsfulde og menneskelige fællesskaber. Sjælen i den gode skole er at forme opdragelsen, så den bedst muligt fremmer den personlige erkendelse, og som hvert år giver nye elever et solidt grundlag for en videreudvikling. Men aldrig må skolen blive til en navlebeskuende, narcissistisk affære – ej heller til en stat i staten. Kostskole skal være stedet, hvor elevernes menneskelige udvikling får næring og perspektiv gennem mødet med de forskellige livsytringer og tilværelsesforklaringer, der sætter elevernes egne livserfaringer i relief. Således lærer børn ikke alene at orientere sig i tilværelsen, men også at forstå sig selv. Der findes ingen billig løsning, og enhver på en kostskole er nødt til at springe over, hvor gærdet er højest.

De uforanderlige ideer

Forneemmelsen af rodløshed og modløshed hos unge har skabt behov for værdier, forankret i noget uforanderligt. Så jo mere foranderlig verden er, jo mere stabiliserende og rodfæstet skal skolen være. Også som et talerør for en verden, der er større end elevernes egen, har kostskolen betydning. Den skal frigøre eleverne – ikke ved at foregøgle dem, at de kan nøjes med at forholde sig til det, de gider, men ved målbevidst at træne dem til at give svar på tiltale i forhold til omverdenens udspil. Børn skal nok føres mod højere mål, men det skal være af fri vilje. Derfor er det vigtigt, at skole og børn må ville noget med hinanden – være noget for hinanden.

At opdrage børn på en kostskole er enkelt og ligetil. Nok er det en alvorlig sag, men også en taknemmelig opgave, som enhver lærer kan klare – og der er ingen grund til at komplicere sagen. Kun tankeløshed og ligegyldighed står i vejen. Glem ikke, at vi for evigt bærer ansvaret for det, vi har knyttet bånd med. Jeg dimitteredes selv fra Sorø Akademis Skole i juni 1987.

Denne besynderlige skole, der ikke helt kan beslutte sig til, hvilket århundrede den vil tilhøre, og hvor Klosterportens hvælvinger er som en tidsmaskine, der sender os frem i nutiden. Blandt mange vigtige ting lærte jeg, at man skal nyde sit liv – alternativet er der nemlig ikke noget ved.

Kritte Hoffritz.

Soransk Samfunds 125-års jubilæum

Det var en stor og repræsentativ forsamling af gamle soranere med damer, ialt 150, spændende fra en enkelt student fra 1914 til de helt grønne russer fra 1987, der samledes i Odd Fellow Palæet i København dagen før jubilæumsdagen.

Formanden Ib Juul (S 47) bød velkommen og afslørede straks en overraskelse, idet en udvalgt del af Chorus Soranus, dirigeret af Knud Vad (S 55) var kommet den lange vej fra Sorø for at divertere forsamlingen med en række soranske sange: I Østen stiger Solen op, Bleg Morgenstjerne smiler og forsvinder, Herre Fader led min Tunge, Fred hviler over Land og By, Naar Vildgaasen larmer, Frydelig med Jubelkor, Dulce domum og sluttende med Julen har bragt velsignet bud. De kendte toner og ord kaldte gamle minder frem, og koret fik et stort og velfortjent bifald for denne udmærkede præstation.

Op så var det tiden til at give sig i lag med første ret af middagen: Røget Østersølaks med diverse garniture, og snart gik snakken ved de 15 runde timandsborde.

Anden ret var en hjortekølle med tilbehør, og herefter fik rektor Arne Østergaard ordet for at holde festtalen, som bringes særskilt efter talerens manuskript.

Rektor Erling Kristensen bragte Skolens hilsen til jubilaren, der ligeledes bringes efter manuskriptet:

Kære formand og venner i den store soranske familie og kære formand for Herloviaersamfundet!

På Sorø Akademis Skoles vegne er det mig en glæde at bringe skolens hilsen til 125-års jubilæet.

Sorø Akademis Skole, der nu er den eneste statsskole, har kun haft fordel heraf. Vi har gode relationer til undervisningsministeriet og får pæne bevillinger til renovering af de mange bygninger og nyindretning af de smukke historiske lokaler.

Til næste år træder en gymnasiereform i kraft, og vi er godt forberedte herpå. Reformen betyder øgede valgmuligheder.

Vore profilfag vil, regner jeg med, blive

Vore profilfag vil, mener jeg, blive græsk, datalogi og idræt. *Græsk*, fordi vi har gamle stolte traditioner for den klassiske afdeling her, som vi vil bevare, *datalogi*, fordi det er et fremtidsfag, og *idræt*, fordi vi har fået så gode faciliteter for dette fag.

Vi må forberede os på en fremtid med dalende elevtal i gymnasiet generelt, og til denne forberedelse hører også at sikre gode og pædagogisk tidssvarende rammer.

I marts/april kommer der en 5/10 års plan med renovering af bygninger og fx. et byggeri på Sygehusets og Hundegårdens plads, så at der bliver muligheder for at udvide alumnetallet, for kostskolen er nerven i Skolens struktur – det har den altid været, og det vil den vedblive at være.

Jeg forsikrer alle om – også de, der har fulgt avisskriverierne sidste sommer – at Skolen er *velfungerende, spillevende og åben*.

Vi, der i dag har ansvaret for dens kvalitet og renommé og ikke holder mindre af den end alle I, der sidder her i denne sal, som alle er indfanget af Sorøs trylleri, vil forsikre jer om, at I kan have tillid til det, vi gør! Den tillid og opbakning har jeg altid følt, at Soransk Samfund har vist og givet os.

På mine egne, men først og fremmest på Skolens vegne – for det er den, det hele drejer sig om – siger jeg tak for denne tillid, og til sidst vil jeg gerne udtrykke håbet om, at de gode relationer mellem Samfundet og Skolen må bevares til gavn og glæde for alle parter.

En tak rettes til både den nuværende og den tidligere formand, Ib Juul og Palle Taarnhøj.

Til lykke med de 125 år!

Soransk Samfund leve!

Herloviaernes hilsen

Chefredaktør Kaj Dorph-Petersen, »Hjemmet«, formand for Herloviaersamfundet, fik ordet under desserten: Sirkelkage for at bringe herloviaernes lykønskning i dagens anledning. Det var uden manuskript, så man må nøjes med et referat!

Han sagde, at det var befriende at være med til en fest, hvor man ikke har noget-somhelst ansvar for festens forløb, og konstaterede, at der er mange ligheder mellem soranere og herloviaere. Herlufsholm begyndte som skole i 1565, Sorø først i 1586, Herloviaersamfundet blev grundlagt i 1850 og Soransk Samfund først i 1862, men lad det være! I 1897 fødtes et tvillingepar, hvis forældre ikke var gift, og det var et par uartige drenge, som passende kunne have været anbragt på hver sin kostskole. Det var Knold og Tot! Ugebladet Hjemmet har siden hver uge bragt deres meriter, og de er ikke kedelige. Én ting havde de dog til fælles med soranere og herloviaere. De fik en forfærdelig masse prygl, så de blev røde i beggender.

I 1654 skrev Peder Winstrup et epigram, senere oversat af professor Vilhelm Andersen (S 1882):

»Slig Rose Sorø er, hvis Blade aldrig falder,

hvis Rosenpragt består til Verdens sidste Alder«.

Jeg vil slutte med at udtale ønsket om, at Sorøs rosenpragt må bestå! Et leve for Sorø Akademi!

C. C. Andersen (S 14)

Den ældste tilstedeværende, tidligere rektor C. C. Andersen (S 14), der for ca. 45 år siden holdt op med at undervise i matematik i Sorø, fordi han blev faglig medhjælper i matematik hos undervisningsinspektøren og senere rektor i Gentofte, havde ikke bedt om ordet, men han tog det gerne, fordi han blev opfordret. Han mindedes rektor Hoff, der gik af i 1911, en gammel ungkarl med sin stok Bruno, en meget flink og hjælpsom mand, der afslørede C. C., da denne i rektorkontorets forværelse søgte at skaffe sig oplysninger fra sin karakterbog. Pludselig dukkede Hoff op, og han hjalp C. C. med at finde den rigtige karakterbog! Hoff aflystes af rektor Raaschou-Nielsen, han var ikke populær med det samme, men blev senere en fader for Skolen. Han havde altid uorden på sit skrivebord, men det gav ham efter eget udsagn en stor glæde, hver gang han fandt det, han måtte søge længe efter. C. C. sluttede med at bringe en hilsen til Skolen.

Kronikkonkurrencen

Og så meddelte Ib Juul under desserten resultatet af kronikkonkurrencen. Der var kommet en del bidrag fra forskellige kostskoler, men én besvarelse skilte sig ud fra de andre som den klart bedste, så der var overhovedet ikke tvivl hos dommerkomiteen om, hvem der skulle have førstepræmien på 10.000 kr. Det blev Kritte Hoffritz (S 87), der havde skrevet en begavet, dygtig og præcis besvarelse om kostskolens betydning i dag, som den opfattes af en kvik elev, der lige har været igennem møllen; dommerkomiteen fandt, at ingen af de andre besvarelser skulle præmieres.

Krittes kronik bringes her i Soranerbla-

det i dette nummer, efter at den har været i Dagbladet Ringsted den 15. december.

Efter kaffe og cognac gik dansen lystigt til godt og vel kl. 1, og de, der ønskede det, kunne se Worms Sorøfilm i et mere beskedent lokale, hvor den blev vist to gange.

Musikken til dansen var den velkendte trio fra Østed, som vi kender fra årsfester-

ne, og på et tidspunkt blev den afløst af et orkester fra Skolen, der spillede så højt, at kun de helt unge kunne være med!

Det har været et meget stort arbejde at arrangere denne vellykkede fest. En stor tak fra deltagerne til Finn Harlang, Charlotte Clasen, Bodil Wille Boisen og Per Salling.

Red.

Rektor Arne Østergaards festtale ved 125 års jubilæet

Kære soranere, mine damer og herrer!

I det par måneder, der er gået, siden jeg lovede formanden at tale ved denne lejlighed, har jeg selvsagt tænkt meget over, hvad jeg kunne, burde og turde sige med udgangspunkt i de mange oplevelser, jeg har haft i forbindelse med mit soranske liv.

Det er farligt at bygge en tale på sit eget liv, det skulle jo nødtigt blive en egotale, men alligevel må jeg tage risikoen og håbe på overbærenhed med de beretninger og analyser, jeg kommer med.

Steinckes tale ved 100-års jubilæet

Lad mig begynde med Soransk Samfunds 100 års jubilæum, der blev fejret i Sorø den 14. april 1962. Festtaler var K. K. Steincke.

At leve op til hans standard m.h.t. elegance og vid drømmer jeg ikke om, men lad mig kort fortælle om den og på en måde kommentere den.

Han omtalte sin baggrund, sine lærere (»snyderne«) og kammeraterne. Efter hans bemærkninger at dømme har han været en kontroversiel elev og kammerat, når han bl.a. siger om kammeraterne, at de kunne deles i nævearistokrater og åndsaristokrater. Men hans slutning lød:

»Alligevel var det 5 udbytterige år.

Den særlige opdragelse med kravene om orden og disciplin ydede gode betingelser for den hjertets dannelse, det borgersind, som kendetegner en gentleman: »Herrefærd med tjenersind, og som også

har udmærket mange kendte, ja vel også mange ukendte gamle soranere«.

Det er smukt udtrykt til ære for både hans gamle skole og for Soransk Samfund.

Efter denne model fra 1962 kan jeg knytte et par mere personlige bemærkninger til. Da jeg i 1926 fra et stilfærdigt lille landsbysamfund i Jylland flyttede ind på Skolen som alumne på kammer nr. 5 i hovedbygningen og skulle gå i 1.g, må det vel kaldes tidspunktet for min soranske fødsel. Den var, som fødsler normalt er, ret så smertefuld. Jeg var den mindste i klassen, og jeg erindrer, at jeg følte mig meget lille og ensom. Mine klassekammerater kendte stort set hinanden og havde et godt kammeratskab, som det tager nogen tid at komme ind i, men det kom jeg,

og det kammeratskab er fortsat og eksisterer endnu i dag og har medført mange og gode besøg i Sorø. Jeg er mine kammerater meget taknemmelig.

Mine lærere: C. C. og Marcus

Omtalen af mine lærere er også anderledes. To af dem lever endnu, den ene er her i aften, C. C. Andersen (S 14), min første privatpræceptor, min senere fagfælle og kollega og både som sådan og som soraner min ven.

Den anden er Marcus Pedersen, der nu går i sit 96. år.

Da jeg i 1958 som nyudnævnt rektor for Sorø Akademi ankom til Skolen med min familie, blev jeg i Molbechs Hus modtaget af Marcus og hans kone Lisbeth. Han bød mig i hjertelige ord velkommen og bad mine to 15 års piger om at hejse flaget. Fortæller denne symbolske handling ikke tilstrækkeligt om denne vor elskelige og elskede lærer, der blev min kollega og en stor støtte i det arbejde, der lå foran mig?

Min rektortid

Man har i indkaldelsen til denne fest annonceret mig som rektor fra 1958-81, men jeg er også S 29.

Nok derom. Det blev arbejdsfyldte år, hvor jeg mødte stor samarbejdsvilje og venlighed både fra lærerne og fra Soransk Samfund og fra de mange jubilarer, der besøgte skolen. Mit kendskab til gamle soranere blev i utrolig grad forøget.

Jeg fik ansvar for mange soranske legater og modtog vel i min tid de største, nemlig det Lyngbeckske Soranerlegat og Thorkild Sanders legat.

Om alle disse legater og det, der er ydet gennem Soransk Samfund, kan vi læse en udmærket oversigt i sidste nr. af Soranerbladet.

Men der mangler noget, Ranvig, nemlig en forklaring på, hvorfor al den gavmildhed er vist, og hvorfor så mange i utallige timer har arbejdet med at skrive om det soranske. Du er selv en af dem!

Jeg ville gerne kunne sige noget herom, men lad mig gå over til det næste punkt.

»Det var en stor dumhed, rektor!«

Ved 100 års jubilæet var der om eftermiddagen generalforsamling i Lovsangsalen, og jeg blev på forslag af professor Brøndsted indvalgt i bestyrelsen.

Da jeg havde modtaget valget og sagt ja, kom K.K.S. hen til mig og sagde: »Det var en stor dumhed, rektor!«

Denne barske lykønskning har jeg tænkt meget over og skal, hvis min tale ikke bliver for lang, prøve at give en antydning af forklaring på.

Nu vel, jeg kom ind i bestyrelsen som en slags passivt medlem.

Min soranske erfaring blev derved stadig forøget. Jeg stiftede bekendtskab, kammeratskab og venskab med en lang række gamle soranere. Egentlig ville jeg ikke her i aften nævne navne, så glemmer man jo ingen, men alligevel vil jeg blandt de mange gamle soranere, jeg har truffet i forbindelse med mit medlemsskab af bestyrelsen, nævne: Sven Clausen, først juniormedlem, derefter næstformand, administrator af fonds og legater, Samfundets grå eminence med 50 års arbejde i bestyrelsen. Jeg håber, at bestyrelsen eller forsamlingen sender ham en hilsen i dag!

Aage Kann Rasmussen, den første formand født i dette århundrede, formand fra 1963, hovedredaktør af Soranerbiografierne, stadig en flittig skribent i Soranerbladet, ja, meget, meget mere.

De skiftende kasserere og administrativer, Brincker, Svend Kamman og Finn Harlang.

Alle formænd, bestyrelsesmedlemmer og også juniormedlemmer har det været en god oplevelse at være sammen med, og jeg beundrer det arbejde, de har gjort uegenlystigt til gavn for vort samfund.

Sidst, men ikke mindst vor redaktør af Soranerbladet.

Ranvig, der også har taget sig tid til at skrive Sorøkrøniken, skal specielt nævnes. Det er et arbejde, som er med til at holde forbindelse med de mange soranere, der sjældent kan deltage i vore frokoster og fester.

Jeg føler trang til at takke alle de sora-

nere, jeg som medlem af bestyrelsen mødte og var sammen med. De understregede for mig det soranske kammeratskab på tværs af årgangene. Jeg takker for deres loyalitet og forståelse for det ansvar, der var mit.

To verdener

Tilbage til den barske bemærkning:

»Det var en stor dumhed, rektor!«.

Hvad var Steinckes tanke??

Min forklaring er følgende: Soransk Samfunds bestyrelse og skolens rektor lever i to forskellige verdener.

Bestyrelsen repræsenterer den skole, hvor de fik deres uddannelse, og som de gerne vil bevare. Hvordan var den? Ja, det var vel en skole, der byggede på to forskellige principper, det ene, at alle elever var ligeværdige, bortset fra, at de ældste havde større friheder og forpligtelser end de yngste. Eleverne var socialt anonyme.

Det andet princip bygger på autoritet og ansvar. Systemet beror på rektor, der som hjælpere har lærerne, privatpræceptorerne og tidligere sovesalsduksene, kammerduksene, senere præfekterne og fodbold- og cricketanførerne. Disse var ikke egentlig valgte, men snarere udvalgte. Kun for elever i 2. og 3. g var der gennem Baldur et system med frie valg, men rektor rådførte sig også med Baldurs præsident og også med de andre i systemet.

Ja, dette er min skildring af systemet, og man kan stille nogle spørgsmål: Hvilke fordele og ulemper medfører dette system?

Jeg tror, at det var en fordel for at kunne opretholde den husorden og hustugt, som kostskolen måtte have for at sikre, at der blev rimelig fritid og ro for alumnerne. Fritiden gav en frihed, der specielt for alumnerne var meget stor – ikke hæmmet af ofte for drenge uforståelig hensyntagen til familiemedlemmer m.m., kun i samværet med kammerater var det nødvendigt, men der udvikledes normalt adfærdsmønstre, der var præget af fairness og åbenhed.

Ulemperne. Ja, for rektor havde det vel været uoverkommeligt at opretholde en

rimelig husorden uden systemet. Vel også for lærerne, men det var selvfølgelig besværligt at være en slags sparringspartner for de elever, der som K. K. Steincke opponerede mod systemet og ønskede modstand. Sparringspartnere får ofte skrammer, men opfattes vel alligevel i det lange løb som hjælpere.

Endelig kan man spørge – hvordan det kan gå til, at så mange forskellige lærere og for den sags skyld også elever underkaster sig et sådant system.

Mit svar er, at stedet i sig selv er utroligt autoritært, bygninger med kirke, hovedbygning, naturen er ganske vist præget af idyl, men sammen med de historiske toner er alt påtrængende autoritært i en fælles referensramme.

Måske rummer denne min fortolkning lidt af forklaringen på det factum, at vi udgik af skolen som robuste, ofte livsduelige elever, og at så mange gamle soranere kan samles i et samfund, der kan være lidt nostalgisk, men uanset hvor kritiske vi har været, holder vi af skolen. Jeg tror, at det skabte det tjenersind, som nævntes.

Opmærksomme, måske efterhånden lidt trætte tilhørere undrer sig måske over, at jeg slet ikke har talt om skolens piger, der på mange måder har gjort en stor indsats i Soransk Samfund, ligesom jeg ej heller har omtalt nogle af de pædagogiske ideer, der drøftes i sammenhæng med de forskellige former for demokrati.

Jeg beundrer piger meget og ved, at mange af dem har haft en barsk tid på skolen, men jeg erkender, at jeg hverken forstår dem eller de mange moderne ideer så godt, som jeg kunne ønske.

Lad mig derfor sige med Wittgenstein: »Det, hvorom man ikke kan tale, derom må man tie«.

Lad mig slutte med at citere en gammel soraner, dr. med. Karl Albert Hasselbalch, (S 1891), der ved Samfundets rustest i 1932 udtalte:

»Mit soranermærke forlader aldrig mit knaphul. Det er min eneste dekoration, en stille mindelse om, at i Sorø blev jeg mit

herreværd bevidst. Men det fortæller mig også, at jeg er medlem af et samfund, et soransk samfund, men også et dansk og allermest et menneskeligt samfund».

Det er mit håb, at der stadig vil være soranere, der vil fortsætte det store arbej-

de, det er at bevare dette samfund, og hermed beder jeg forsamlingen rejse sig og med mig råbe et trefoldigt leve for Soransk Samfund.

Arne Østergaard (S 29).

Fra venstre: Rantzau, Bodil Boisen, Hans Kiesow som »Laurbærer«, Margit Salling, Karin Rasmussen, Søren Tolstrup Christensen og Erik Jensen, Harlang og bag ham Mitens. Bag fotografiapparatet stod Per Salling.

Kransekaffen

Baronen var allerede bekranset af Det kongelige Teater, da vi indfandt os, hvilket indebar, at vor krans atter – som tilforn – skulle 'påhæftes' hans højre side, der ikke frembyder de bedste betingelser for solid montering. Tirsdag den 8. december klokken 19.30 sad Teatrets krans, hvor den skulle, men Soransk Samfunds var væk!? Belært af dramatiske hændelser forrige gang (*Harlangs* nedstyrtten) afholdt han sig denne gang fra at bestige statuen. Hvervet blev overdraget *Kiesow*, der let som en gemse med krans og diverse fastgørelsesmidler gjorde sin pligt. Bleg som et liig vendte han omsider tilbage fra højderne og erklærede, at Matterhorns stejle sider var der rene wand til sammenligning ... ugerne ville han gøre det igen!

Kaffen i Gothersgade gjorde godt, den

ledsagende musique ligeså (denne gang var det Vivaldi!), og stemningen var høj mellem de fremmødte, der jo snart atter skulle mødes til julefrokosten: *Bodil* og *Karin* i hvidt og sort, *Margit* og *Per*, *Erik Jensen* og *Søren Tolstrup Christensen*, *Mitens*, *Kiesow* og undertegnede, alle taknemmelige for ceremonimester *Harlangs* traktement af caffè og croissanter.

Rantzau.

Julefrokost 3. december

Baronens fødselsdag, Kransekaffe og Julefrokost på én og samme dag ... fulgt op af Soransk Samfunds 125 års jubilæumsfest den 12. i samme måned, er herlige begivenheder for os soranere, der går fra det ene jubilæumsår til det næste: 1986, 1987 og 1988, hvor vi skal fejre soraneren *Christian* med tilnavnet den Fjerde, der jo gik på Den lille Fyrstes skole fra august 1584 til marts 1585.

Harlang åbnede frokosten med hilsener fra for- og næstformændene, der ej kunne komme. Fællessangen lød smukt: Stau-nings undervandsbåd udeblev, men *Kiesow* mente at have hørt én, der mumle-sang: »Den slanke hjort sig ranked' der ved vandet«, dog, dette er ikke ganske sikkert. Selve frokostarrangementet var præget af opløsning: vi skulle ta' selv ved et bord placeret i etablisementets fjerneste hjørne, hvilket selvfølgelig forårsagede en masse uro og gåen hid og did. Til og med sad vi ikke i samme lokale omkring samme bord – vi var 29 – men var fordelte i antichamberet og den lange salon, det gav ingen samling. Det hjalp meget på stemningen, at vi blev betjent effektivt og smilende af en yndig servitrice (med sort fletning!), der alt for sent gav sig til kende

som herlovianer: stud. polit. *Sanne Gremstrup* S 84 ... havde vi vidst det lidt før, var hun blevet tvunget med til bords!

To lovende soranske oversættere havde sat hinanden stævne: *Bodil Wille Boisen*, der fra svensk – har oversat lektor og docent ved Stockholm Universitetet Michael Nordbergs spændende bog »Den dynamiske Middelalder« (Per Kofods Forlag), som Politikens søndagsudgave den 29. november ofrede en hel side på, og *Hans Kiesow*, der – fra fransk – har leveret en fin oversættelse af Paul Chatel's »Le Châteaue des Étoiles« – »Stjerneborg«, om Tycho Brahe og hans virke – der netop er udkommet på Rhodos Forlag.

Følgende mødte frem: Nestor og dobbeltsoraner *C. C. Andersen* '14, æresmedlem *A. Kann Rasmussen* '22, æresmedlemmerne *Dan Fink* og *S. Kamman* fra '27, dobbeltsoraner, rektor, æresmedlem *Arne Østergaard* '29, *Jens C. Christoffersen* og *Carsten Jepsen* fra '30, *Peter Waagstein* '31, *Jørgen Tholl* '33, *Johs. Dam* og *Fl. Valeur-Nissen* fra '34, *Paul Rantzau* '37, *N. M. Saxtorph* '40, *H. B. Mitens* '41, *Henning Krog-Meyer* og *Finn Harlang* fra '45, *Erik Palm* og *Jan Sparrevohn* fra '58, *Poul Andersen* '60, *Mikael Bræstrup* '63, *Bodil Wille Boisen* '66, *Karin Rasmussen* '71, *Hans Kiesow* kaldet Hänselwurm, *Inger Margit* og *Per Salling* fra '73, *Lars Dalgaard* og *P. H. Jølver* fra '78 samt *Søren Tolstrup Christensen* og *Erik Jensen* fra '82.

Paul Rantzau.

NB! Indholdsregister for 1987 kommer i februar-nummeret.

Holberg-fest på Fyn

Samfundets Fynsafdeling fejrede i år Holberg den 4. december ved at gå i Odense Teater, hvor der var premiere på Holstrups »Spirv i tranedans«. Holberg opføres ikke i år, og den 3/12 lod intet arrangement sig gennemføre. Vi var 22 incl. damer, som morede os godt over en levende forestilling. Og om så sandelig ikke Holberg fik det sidste ord: Ved forestillingens slutning, da alle er afslørede og flove, tog alle skuespillerne masker på og dansede noget til musikken fra Carl Nielsens Maskerade, og det smagte da ihvertfald af Holberg. Bagefter gik vi på hotel Windsor, hvor der var stort koldt julefrokostbord.

Formand Teusch aflagde beretning om forskellige ting, bl.a. om det nye liv på Sorø.

E. Lind (S 31).

BREVKASSEN:

Kære Adam Boserup!

Tak for dit indlæg i Soranerbladet dec. 10.87.

Jeg er enig med dig i, at maratonrejser ikke giver anledning til den store fordybelse, dersom man ikke har forberedt sig omhyggeligt for de enkelte steder, hvor der gøres stop, som vi havde. Dette fremgår ikke af artiklen, der var ment, som du venligt antyder, som en god historie: Wenn Jemand eine Reise tut, dann kann man was erzahlen.

Jeg har til din oplysning været i Amerika flere gange og er helt enig i, at det er et godt turistland, men selv kunne jeg ikke bo der fast.

Forøvrigt fik jeg et hyggeligt brevkort fra Jens Harboe, som også takkes ad denne kanal for kommunikation mellem os bedagede soranere.

Den bør benyttes meget oftere end tilfældet har været, og hermed er bolden givet op.

Med venlig hilsen

Kurt Bresson.

En bemærkning til en anmeldelse

Tak vil jeg gerne have lov til at sige til Svend Ranvig, fordi han har villet anmelde mit skrift i Soranerbladet. Jeg synes, det er rørende, at han stadig føler sig så meget som skolelærer, at han synes, det er sjovt at rette stil og finde fejl.

Mit skrivers betragter han også som en stil, hvori der skal findes fejl (hvad der ganske sikkert også er!), men det eksempel, Ranvig har valgt at fremdrage som illustration til sit triumferende: Det passer ikke! er ikke det mest velegnede.

»Bønnen for bordet« og dens proveniens er nemlig et af de svage punkter hos H. G. Olrik. Mens han om »bøn efter bordet« med sikkerhed tør sige, at den er Nikolai Fogtmanns værk, så er hans udtalelser om »bøn for bordet« både svævende og usikre: Fogtmann må »dog vist også« have ansvar for den, siger han. Både udtrykket »have ansvar for« og de tre småord peger hen på en stor usikkerhed.

Hertil kommer, at Olrik i dette tilfælde tager det forbehold, at de to nævnte bønner ikke findes optaget i Ingemanns skrifter, som en støtte for tanken om Fogtmann som den, der udførte bønnerne, mens han i en anden sammenhæng, hvor talen er om aftensangen »Fred hviler over Land og By«, nøjes med at tage et ganske lignende forhold som udtryk blot for »Besynderlighed« (det er på siderne 76 og 127 i H. G. Olrik, Soranske Studier, 1983).

Dette støtter for mig traditionen om Ingemann som den, der udførte »bøn for bordet«. I forvejen har jeg svært ved at skyde traditionen til side alene af den grund, at sandheden jo så kan være en hvilkensomhelst anden.

I min kvide valgte jeg da at anføre Ingemann som forfatter af den nævnte bøn.

Man kan godt indvende, at jeg ikke burde gøre sådan noget uden kommentar og dokumentation i et så lille skrift. Men jeg stolede på, at den skønsmølle læser nok ville forstå, at jeg havde tænkt over det, jeg skrev.

Til sidst vil jeg gerne benytte lejligh-

den til at sige tak til Soransk Samfund, fordi Samfundet har villet påtage sig udgivelsen af bogen og tak til Soranerbladet og – ikke mindst – til den gamle redacteur: Svend Ranvig.

Jan Nielsen.

DE TO BORDBØNNER:

Før bordet:

Gud, du har skabt os ved dit ord,
for hver du har beredt dit bord;
vi beder dig i Jesu navn:
Lad alting tjene os til gavn,
oplad for os din milde hånd
og styrk os nådigt ved din ånd!

Efter bordet:

Vi takker dig, vor Fader, Gud!
Alt godt går fra din himmel ud,
din godhed når fra slægt til slægt,
vi stole på din varetægt;
giv, at vi elske, lyde dig,
og prise dig evindeligt!

Duplik

I H. G. Olrik: Soranske Studier side 126-27 citeres begge bordvers, og han skriver mærkeligt nok, at man i den nyeste tid kun benytter *sidste* stykke, altså verset *efter* bordet (Vi takker dig, vor Fader, Gud). Det kan jeg ikke forstå, fordi den citerede artikel stammer fra Soranerbladet 1927, og da jeg blev optaget som alumne på Vænget i 1928, var bordbønnen verset *før* bordet (Gud du har skabt os ved dit ord), og sådan fortsatte det til afskaffelsen i 1954.

Er der nogle rigtig gamle soranere, der kan huske, hvilket vers der brugtes i deres skoletid, ville det være interessant at få oplyst, om Olrik husker galt. Oplysninger modtages med glæde og bringes her i bladet.

Med hensyn til, hvem der har skrevet de to bordvers, ved vi med sikkerhed, at Fogtmann har skrevet bønningen *efter* bordet (Vi takker dig, vor Fader Gud). Det oplyses i Peter Hjort: Psalmer og Bønner 1838, og er det så ikke urimeligt at anta-

ge, at Ingemann skulle have skrevet den til 1954 anvendte bordbøn (Gud, du har skabt os ved dit ord)?

Olrík cirerede også en betænkning fra Fogtmann til director den 2. oktober 1822, hvori Fogtmann udtaler om bordbønnerne, at de må være korte og simple og læses af en udvalgt discipel.

I øvrigt havde Ingemann travlt netop i oktober med at skrive de syv kendte morgensalmer, som alle ældre elever mindes fra deres barndom og ungdom, og som findes forrest i Lovsangsbogen.

Jeg tror stadig, at Fogtmann har skrevet begge bordbønnerne!

Red.

Danmarks første genbrugs-observatorium i Taastrup

Ole Rømers Museum i Vridsløsemagle kunne 1. december indvie lidt af en sensation, nemlig Danmarks første genbrugs-observatorium. Observatoriet er en gave fra den nu afdøde kometekspert Hans Quade Rasmussen (R 28), der i 1986 skænkede det til Ole Rømers Museum. Det omfattede en bygning med skydetag og et større hjemmelavet spejleteleskop.

I efteråret 1987 er bygningen blevet restaureret og genopsat ved Ole Rømers Museum med assistance fra Høje-Taastrup kommunes beskæftigelsessekretariat.

Det oprindelige spejleteleskop blev fundet mindre egnet til forevisninger. I stedet er der opsat en kort 1-spejls Coudé-refraktor med en åbning på 140 mm og en brændvidde på 2400 mm. Tilpasningen af understellet har Opfinderkontorets prototypeværksted ved Teknologisk Institut i Taastrup hjulpet med.

1,8 millioner kr. til kopier fra Velux Fonden

Ole Rømers Museum er med god grund stolte af deres flotte genbrugsobservatorium. Men glæden blev endnu større, da *Velux Fonden* meddelte, at de ville give 1.8 millioner til at lave kopier af Christi-

an V's maskiner fra Rosenborg. Med dette initiativ får publikum også mulighed for at dreje på de ellers meget værdifulde maskiner.

Ole Rømer er en verdensberømt herre. Han opdagede lysets hastighed, mens han i slutningen af 1600-tallet opholdt sig i Frankrig.

Senere fordybede Ole Rømer sig i planetmaskiner, som han leverede til konger og fyrster.

Museets maskiner kan opleves hver søndag eftermiddag eller efter aftale.

(Taastrup Avis 9.12.87).

Runde fødselsdage i januar 1988

2. Dyrslæge Ivan Knudsen (f. 38, S 56), Ydbyvej 214, 7760 Hurup, Thy.
3. Afd. leder Ole Brinch (38, '52), ska. Birkagervej 10, 2720 Vanløse.
4. Forvalter Peter Larsen (f. 08, R 24), Borgmestervej 11 B, 8700 Horsens.
5. Gdr. Hother Smith (f. 98, R 14), Aabenraavej 94, 6100 Haderslev.
6. Dir. Jorge Bollerup Hansen (f. 08, R 24), Bejar H 4B, Arroyo de la Miel, Malaga, Spanien.
6. Overlæge Hans Rømer (f. 13, S 31), Sønderbakken 7, 9240 Nibe.
11. Repr. Axel Christiansen (f. 13, R 30), Randkløve Allé 118, 2770 Kastrup.
15. Værktøjsmager Eigil Horne (f. 38, R 55), ska. Hvalsøvej 31, 2700 Brønshøj.
18. Dommer Carsten Jepsen (f. 13, S 30), Folehavevej 23, 2970 Hørsholm.
18. Civ.ing. Carl Johan Nielsen (f. 38, S 56), 18921 Cyril Place, Saratoga, Cal. 95070, USA.
20. Læge Søren Dalsgaard (f. 38, S 56), Sønderkovvej 28, 4180 Sorø.
20. O.læge Knud Aagaard (f. 18, S 37), Golfvangen 20, Gjesing pr. 6715 Esbjerg N.
22. Kontorchef Tom Alkærsig Feilberg

- (f. 38, S 56), 130 Rue Langeveld, 5-1186 Bruxelles, Belgien.
22. Civ.ing. Valdemar Jensen (f. 13, S 32), Vendsysselvej 39, 2720 Vanløse.
  22. Cand. polyt. Steen Pæregaard (f. 38, S 56), Plantageallé 3, 3200 Helsingør.
  25. Kommandørkaptajn Helge Worm-Leonhard (f. 18, S 36), Rundforbivej 205, 2850 Nærum.
  26. Kaare Eigil Larsen (f. 28, '44), adresse ukendt.
  27. Prof., dr. med. Jan Chr. Christoffersen (f. 13, S 30), Charlotte Muncks Vej 3, 2400 København NV.
  27. Ing. Ove Hinding (f. 98, '14), P.O. Box 146, Ruva, Zimbabwe.
  27. Docent Finn Waagstein (f. 38, S 56), P. L. 2832, S-43040 Särö, Sverige.
  28. Prokurist Jens Lund (f. 03, R 20), Kirkevænget 6 B, 2., 2500 Valby.
  29. TV-tekniker John Dahl (f. 38, R 56), Højvangsvej 18, 2600 Glostrup.
  30. Sognepræst Vagn Hasselgaard (f. 28, S 47), Gl. Viborgvej 19, 9230 Svenstrup J.
  30. Fru Marie Ohrt (f. 98, R 15), Solsikemarken 57, 2830 Virum.
  31. Dir. Per L. Laurentz (f. 28, S 46), C. P. 1978, Sao Paulo, Brasilien.
  31. Lektor, dr. med. Peter Leth Jørgensen (f. 38, S 56), Skovvejen 44 D, 2. th., 8000 Århus C.
  31. Vaskeriejer Helge Østergaard (f. 28, R 45), Bag Klostret 18, 4200 Slagelse.

»ska«: sidste kendte adresse; evt. oplysninger om aktuel adresse bedes givet til Per Salling, Højgårdstøften 264, 2630 Taastrup.

Af ovennævnte 27 er kun 7 medlemmer af Soransk Samfund.

Soranske dødsfald

ERNST SKOTTE JACOBSEN (S 23)

14. april 1904 – 17. november 1987

NIELS ØRNSTRUP (R 47)

28. april 1931 – 22. november 1987

MEDLEMSKONTINGENTET

er af generalforsamlingen fastsat til kr. 90,- i 1988. For medlemmer fra og med årgang 1981 samt for medlemmer, der er fyldt 67 år, dog kun kr. 55,-. Medlemmer, som aftjener deres værnepligt, er kontingentfri et år, når meddelelse herom gives til:

Soransk Samfunds kasserer:

Direktør Finn Harlang
Dronningens Tværgade 30
1302 København K.
Telefon 01 13 86 66
Postgiro 4 00 17 10
Kontingent giro 3 27 13 07

OBS – Årgang 87 er kontingentfri.

Postændring – Kontingent m.v.

SOR-data	SOR-data
Soransk Samfund	Dr. Tværgade 30
Dr. Tværgade 30	1302 København K.
1302 København K.	

OBS – BETALING

Til de medlemmer, der er bosat i Danmark, på Færøerne, i Norge, Finland, Sverige og på Island fremsendes fortrykte girokort. Udlandssoranere bedes **indbetale kontingent i check, trukket på en dansk bank**, da Samfundet ellers må betale **30,00 kr.** for at veksle en udenlandsk check. Denne indbetaling må gerne komme kassereren i hænde u/ yderligere opfordring, hvorved Samfundet sparer tid og penge til opkrævning.

Adresseændringer for Skandinavien

meddeles til det lokale postkontor, der lader besked gå videre til kassereren.

Henvendelse vedrørende SORANSK SAMFUND

stiles til:
Formanden, borgmester Ib Juul
Herlev Rådhus, Bygaden 90
2730 Herlev
Telefon 02 94 06 33

SORANERBLADET: Redaktion

Svend Ranvig
Kongebrovej 28
4180 Sorø
03 63 08 57 (bedst 18-19)

SORANERBLADET: Administration

Direktør Finn Harlang
Dronningens Tværgade 30, 1302 Kbh. K.
01 13 86 66

Sorø Bogtrykkeri APS

Alleen 9, 4180 Sorø
03 63 05 75

ISSN 0903-1340

Adressændringer og re-
klamationer rettes i Skan-
dinavien til det lokale
postkontor.

2079

1371

00

J RØDGAARD HANSEN

KYSTVEJEN 34
4400 KALUNDBORG

Indhent tilbud på

Person-, Last-, Varevogne

MERCEDES-BENZ

4300 HOLBÆK

Hovedvej 4

(03) *43 41 22

4400 KALUNDBORG

Slagelsevej 162

(03) *51 11 66

4500 NYKØBING Sj.

Autogården

(03)* 41 11 22

LYNGE & SØN A/S

INTERNATIONALT ANTIKVARIAT

SILKEGADE 11 - DK
1103 KØBENHAVN K.
TELEFON (01) 15 53 35

Sorø Akademis
Skovdistrikt

Telf. (03) 63 01 25

gælder det **SPHAGNUM** så tal med

Pindstrup Mosebrug A/s

Pindstrup

8580 Ryomgård

Telefon (06) 39 61 00

SAAB
DACIA

Salg - Service

Aut. -forhandler
NIELS THIELE

Automobiler
STENLØSE

Tlf. (02) 17 00 72